

Styrets beretning

Regnskap per 3. kvartal 2017

(Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt)

- Resultat før skatt 1.568 millioner kroner (1.430 millioner)
- Resultat 1.250 millioner kroner (1.185 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 10,8 prosent (11,0 prosent)
- Vekst i utlån 9,4 prosent (6,6 prosent) og innskudd 10,3 prosent (4,2 prosent) siste 12 måneder
- Tap på utlån 263 millioner kroner (417 millioner)
- Ren kjernekapitaldekning 14,7 prosent (14,3 prosent)
- Resultat per egenkapitalbevis 6,06 kroner (5,70 kroner)

Regnskap for 3. kvartal 2017

- Resultat før skatt 607 millioner kroner (500 millioner)
- Resultat 491 millioner kroner (414 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 12,5 prosent (11,3 prosent)
- Tap på utlån 88 millioner kroner (130 millioner)
- Resultat per egenkapitalbevis 2,41 kroner (2,00 kroner)

Godt resultat per tredje kvartal

Hovedtrekk:

- Styrket driftsresultat
- Reduserte tap på utlån innenfor offshore
- Gode resultater i datterselskaper og tilknyttede selskaper
- Tilfredsstillende avkastning på finansielle instrumenter
- Sterk soliditet
- Høy kundetilgang og god vekst
- Inntekts- og kostnadsbasen i konsernet har økt som følge av oppkjøp i SpareBank 1 SMN Regnskapshuset, økt aktivitet i SpareBank 1 Markets samt etablering av BN Bolig

SpareBank 1 SMN oppnådde per tredje kvartal i 2017 et resultat før skatt på 1.568 millioner kroner (1.430 millioner). Overskuddet ble 1.250 millioner kroner (1.185 millioner) og avkastning på egenkapitalen ble 10,8 prosent (11,0 prosent).

Resultat før skatt ble i tredje kvartal 607 millioner kroner (500 millioner). Avkastning på egenkapitalen i kvartalet ble 12,5 prosent (11,3 prosent).

De samlede driftsinntektene utgjør per tredje kvartal 3.078 millioner kroner (2.651 millioner), en økning på 427 millioner sammenlignet med samme periode 2016. SpareBank 1 SMN Regnskapshusets oppkjøp samt økte inntekter i SpareBank 1 Markets forklarer en stor del av økningen.

Avkastning på finansielle investeringer ble 504 millioner kroner (717 millioner), hvor inntekter fra eierinteresser utgjorde 290 millioner (349 millioner) per tredje kvartal.

Tap på utlån ble 263 millioner kroner (417 millioner). Tapene er i all hovedsak innen offshore og i tråd med forventet nivå.

Utlåns- og innskuddsvekst siste 12 måneder var henholdsvis 9,4 prosent (6,6 prosent) og 10,3 prosent (4,2 prosent) per tredje kvartal 2017. Utlånsvekst i 2017 har vært 7,0 prosent (5,6 prosent) og innskuddsvekst 8,8 prosent (3,4 prosent).

Ren kjernekapital var per tredje kvartal 2017 14,7 prosent (14,3 prosent), konsernets mål for ren kjernekapitaldekning er 15,0 prosent.

Kursen på bankens egenkapitalbevis per tredje kvartal var 81,25 kroner (55,75 kroner per 31. desember 2016). Per tredje kvartal ble resultatet per egenkapitalbevis 6,06 kroner (5,70 kroner), bokført verdi per egenkapitalbevis var 76,21 kroner (71,17 kroner). Resultat per egenkapitalbevis i tredje kvartal ble 2,41 kroner (2,00 kroner). Det er i 2017 utbetalt utbytte for 2016 med 3,00 kroner per egenkapitalbevis.

Økte netto renteinntekter

Rentenettoen ble 1.603 millioner kroner (1.391 millioner) per tredje kvartal 2017. Økningen på 212 millioner kroner forklares hovedsakelig med økte utlån og innskudd og bedre utlånsmarginer både på lån til bolig og næringsliv. Marginforbedring er et resultat av lavere markedsrenter og reprising av deler av næringslivsporteføljen. Rentenettoen i tredje kvartal økte med 48 millioner kroner til 559 millioner kroner sammenlignet med foregående kvartal som følge av fortsatt vekst og lavere finansieringskostnader.

Det er i 2017 gjennomført en generell renteøkning på boliglån. Etter renteøkningen er gjennomsnittlig rente på lån til bolig fortsatt på omtrent samme nivå som for ett år siden.

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjoner for lån solgt til Bolig- og Næringskreditt utgjorde per tredje kvartal 2017 samlet 266 millioner kroner (219 millioner).

Økte provisjonsinntekter

Provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter økte til 1.475 millioner kroner (1.260 millioner) per tredje kvartal 2017, en økning på 215 millioner fra i fjor, tilsvarende 17 prosent.

Økte inntekter fra regnskapstjenester på 110 millioner kroner tilskrives i høy grad oppkjøp av Økonomisenteret med virkning fra januar 2017. I tillegg har inntektene i SpareBank 1 Markets hatt positiv utvikling og økt med 70 millioner kroner. Inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt er økt med 48 millioner som følge av høyere volum og økte marginer på lån solgt til selskapene.

Provisjonsinntekter (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
Betalingstjenester	157	149	9
Kredittkort	44	46	-3
Sparing og forvaltning	64	66	-2
Forsikring	128	119	9
Garantiprovisjoner	54	60	-6
Eiendomsmegling	289	301	-12
Regnskapstjenester	271	161	110
Kurtasjeinntekt verdipapir	156	86	70
Øvrige provisjoner	47	54	-7
Provisjoner eks. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	1.209	1.042	168
Provisjoner fra SB1 Boligkreditt	254	211	43
Provisjoner fra SB1 Næringskreditt	12	8	5
Sum provisjonsinntekter	1.475	1.260	215

Finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer ble 209 millioner kroner (281 millioner). Dette fordeler seg slik:

- Netto gevinst på aksjer og finansielle derivater ble 111 millioner kroner (gevinst 152 millioner)
- Øvrige finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi inkluderer verdiendring på bankens portefølje av fastrentelån og har gitt en gevinst på 11 millioner (26 millioner) i perioden
- Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner har gitt en gevinst på 206 millioner (138 millioner)

Prisene på finansielle instrumenter banken anvender som sikring er redusert, og banken har regnskapsført 147 millioner (89 millioner) i tap på sikringsinstrumenter hvorav 56 millioner kroner (4 millioner) er tap på basisswapper.

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
Gevinst/(tap) på aksjer	79	100	-21
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	32	52	-19
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	11	26	-16
Gevinst/(tap) på valuta	29	53	-24
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	206	138	67
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	-147	-89	-58
Herav verdiregulering av basisswapper	-56	-4	-52
Netto resultat fra finansielle instrumenter	209	281	-72

Resultat fra eierinteresser

Samlet resultat fra eierinteresser ble 290 millioner per tredje kvartal 2017 (349 millioner).

Resultat fra eierinteresser	Januar-September		Endring
	2017	2016	
SpareBank 1 Gruppen	214	220	-6
SpareBank 1 Boligkreditt	-26	9	-36
SpareBank 1 Næringskreditt	18	20	-2
SpareBank 1 Kredittkort	11	20	-10
BN Bank	70	79	-8
SpareBank 1 Mobilbetaling	-14	-19	5
Andre selskaper	17	19	-2
Sum resultat fra tilknyttede selskaper	290	349	-58

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring, SpareBank 1 Skadeforsikring, ODIN Forvaltning, SpareBank 1 Medlemskort, SpareBank 1 Gruppen Finans og Conecto. SpareBank 1 SMN sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen var ved utgangen av tredje kvartal 2017 uendret på 19,5 prosent.

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt per tredje kvartal 2017 ble 1.123 millioner kroner (1.094 millioner). Vesentligste bidragsyter til resultatet og resultatøkningen er forsikringsvirksomheten. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet per tredje kvartal 2017 ble 214 millioner kroner (220 millioner).

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er opprettet av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet, noe som gir redusert kostnad og bedre tilgang på finansiering av disse lånene. Per 30. september 2017 har banken solgt lån på samlet 34 milliarder kroner til SpareBank 1 Boligkreditt (33 milliarder), tilsvarende 36 prosent (38 prosent) av samlede utlån til privatmarkedet.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt er 19,1 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet per tredje kvartal 2017 var minus 26 millioner kroner (pluss 9 millioner). Resultatandelen i 2017 er svekket av kurstap på selskapets basisswapper med 62 millioner kroner (29 millioner kroner). Porteføljen av basisswapper verdivurderes kvartalsvis, og kan gi store resultatsvingninger fra kvartal til kvartal. Viktige drivere er endringer i kostnader ved å valutasikre selskapets innlån.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell som SpareBank 1 Boligkreditt. Per tredje kvartal 2017 er utlån på 2,3 milliarder kroner (2,0 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN eier 36,5 prosent av selskapet, og bankens andel av resultatet per tredje kvartal 2017 ble 18 millioner kroner (20 millioner). Eierandelen reflekterer bankens relative andel av solgte lån til næringseiendom og Bankens eierandel i BN Bank.

SpareBank 1 Kredittkort

Resultatet per tredje kvartal 2017 ble 58 millioner kroner (110 millioner). SpareBank 1 Kredittkort eies av SpareBank 1-bankene, og SpareBank 1 SMN har en eierandel på 17,9 prosent. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet per tredje kvartal var 11 millioner kroner (20 millioner) og andel av porteføljen utgjør 839 millioner kroner (840 millioner). Resultatnedgangen er forventet og tilskrives i hovedsak at det er satt en øvre grense på kortutsteders andel av brukerstedsprovisjon (interchange).

BN Bank

SpareBank1 SMN eier 33,0 prosent av BN Bank. Resultatet i BN Bank ble per tredje kvartal 2017 213 millioner kroner (239 millioner). SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i BN Bank ble 70 millioner kroner (79 millioner). Avkastning på egenkapitalen var 7,4 prosent (9,0 prosent).

Etter beslutning om avvikling av satsingen på finansiering av næringseiendom er næringslivsporteføljen redusert med 18,5 milliarder kroner tilsvarende 58 prosent siden 30. juni 2015. Dette har bidratt til bedring av soliditeten i SpareBank 1 SMN og til forbedret lønnsomhet i den resterende næringslivsporteføljen i BN Bank.

BN Bank satser hovedsakelig på personmarked.

BN Bank har vedtatt å styrke produktplattformen gjennom en forsiktig satsing på forbrukslån. I tillegg har selskapet i samarbeid med EiendomsMegler 1 Midt-Norge etablert selskapet BN Bolig, hvor BN Bank har en eierandel på 50 prosent. Satsingen på eiendomsmegling i Oslo-markedet skal bidra til sterkere boliglånsvekst for BN Bank i dette markedet. For å understøtte satsingen på eiendomsmegling har bankens styre også vedtatt en nysatsing på prosjektfinansiering av boligprosjekter. Dette vil være en kontrollert satsing med gradvis oppbygging av porteføljen.

SpareBank 1 Betaling (Vipps)

13. februar 2017 ble det gjort kjent at SpareBank 1 SMN går sammen med 105 andre banker om Vipps som mobil betalingsløsning.

Det er etablert et nytt selskap hvor DNB har skutt inn Vipps og SpareBank 1 Alliansen har skutt inn mCash. Samtidig er øvrige sparebanker og Eika Alliansen kommet inn på eiersiden. DNB er største eier med 52 prosent av aksjene. SpareBank 1 Alliansen er nest største eier med 25 prosent, øvrige sparebanker 13 prosent og Eika Alliansen 10 prosent.

Nye Vipps er et sterkt norsk selskap som står godt rustet i kampen mot store nordiske og internasjonale aktører innen mobilbetaling. Selskapet skal utvikle og levere enkle og trygge tjenester til lavest mulig kostnad. At kompetanse og teknologi nå samles i ett sterkt norsk selskap vil komme kundene til gode. SpareBank 1 sine 550.000 mCASH-kunder er invitert med over til Vipps med de samme mulighetene som før.

Driftskostnader

Samlede kostnader i konsernet ble 1.751 millioner kroner (1.521 millioner) per tredje kvartal 2017. Av økningen på 230 millioner kroner tilskrives 100 millioner kroner SpareBank 1 SMN Regnskapshusets oppkjøp, 96 millioner kroner i SpareBank 1 Markets og 16 millioner kroner knyttet til oppstart av BN Bolig. BN Bolig er konsolidert inn som datterselskap av EiendomsMegler 1 Midt-Norge.

Morbankens kostnader økte med 16 millioner kroner til 914 millioner kroner. Færre årsverk har isolert sett redusert personalkostnadene. Finansskatt innført med virkning fra 2017 har økt kostnadene med 15 millioner kroner i 2017. Øvrig kostnadsvekst sammenlignet med tilsvarende periode i 2016 er knyttet til teknologiutvikling.

Antall årsverk i morbanken er redusert fra 630 til 617 hittil i år, og skal ned til 590 i løpet av 2017. Siden 2014 vil bemanningen i morbanken være redusert med 130 årsverk tilsvarende 18 prosent. Endret kundeadferd og ny teknologi legger til rette for økt effektivisering og målet om nullvekst i kostnader opprettholdes for 2017.

Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 49 prosent (46 prosent).

Reduserte tap på utlån

Per tredje kvartal 2017 var netto tap på utlån og garantier 263 millioner kroner (417 millioner). Netto tap i tredje kvartal isolert var 88 millioner kroner (130 millioner).

Netto tap på utlån til næringslivskunder er per tredje kvartal i 2017 på 252 millioner kroner (401 millioner), i all hovedsak knyttet til utlån til offshoresegmentet. På privatkundeporteføljen er det per tredje kvartal 2017 netto tap på 11 millioner kroner (16 millioner).

Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier per tredje kvartal 2017 utgjorde 707 millioner kroner (562 millioner).

Samlede problemlån (misligholdte og tapsutsatte) utgjør 1.478 millioner kroner (1.581 millioner), tilsvarende 1,00 prosent (1,18 prosent) av brutto utlån inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Mislighold over 90 dager var 263 millioner kroner (221 millioner). I prosent av brutto utlån er misligholdet 0,18 prosent (0,16 prosent). Av samlet mislighold er det tapsavsatt 41 millioner kroner (35 millioner) tilsvarende 16 prosent (16 prosent).

Misligholdet fordeler seg på næringslivskunder med 84 millioner kroner (44 millioner) og 178 millioner kroner (177 millioner) på privatmarkeds kunder.

Andre tapsutsatte engasjement utgjorde 1.215 millioner kroner (1.360 millioner), 0,83 prosent (1,01 prosent) av brutto utlån. Individuelle nedskrivninger på disse engasjementene var 665 millioner kroner (526 millioner) tilsvarende en andel på 55 prosent (39 prosent).

Andre tapsutsatte engasjement fordeler seg på næringslivskunder med 1.196 millioner kroner (1.334 millioner) og 19 millioner (26 millioner) på privatmarkeds kunder.

Gruppevise tapsnedskrivninger

Beregning av gruppevise tapsnedskrivninger gjøres med utgangspunkt i:

- Hendelser som har påvirket bankens portefølje (som gir migrering mellom risikoklassene etter innvilgelse)
- Hendelser som ennå ikke har påvirket porteføljen på grunn av at bankens kredittrisikomodeller ikke fanger effektene raskt nok opp (for eksempel vesentlige skift i makroøkonomiske forhold)

Gruppevise tapsnedskrivninger er i 2017 økt med 8 millioner kroner. Samlede gruppevise tapsnedskrivninger er 346 millioner kroner (391 millioner), som utgjør 0,24 prosent (0,29 prosent) av totale utlån. Gruppevise nedskrivninger fordeler seg med 102 millioner kroner på privatmarkedet og 244 millioner kroner på næringsliv. Av avsetningen på 244 millioner kroner på næringslivsporteføljen utgjør avsetning knyttet til oljerelatert virksomhet 70 millioner kroner. Resterende gruppevise tapsnedskrivninger på næringslivsporteføljen på 174 millioner kroner fordeler seg relativt jevnt på øvrige sektorer.

Forvaltningskapital 147 milliarder kroner

Konsernets forvaltningskapital per tredje kvartal 2017 var 146,9 milliarder kroner (139,8 milliarder) og har økt med 7,1 milliarder tilsvarende 5,1 prosent siste 12 måneder.

Per tredje kvartal 2017 er utlån på 36,5 milliarder kroner (34,9 milliarder) solgt av SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån, inkluderer utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

God vekst i boliglån

(Fordelt i henhold til sektor – se note 5 og note 9).

Totale utlån har økt med 12,7 milliarder kroner (8,3 milliarder) tilsvarende 9,4 prosent (6,6 prosent) siste 12 måneder og var 147,1 milliarder (134,5 milliarder) per tredje kvartal 2017. Veksten i 2017 har vært 7,0 prosent (5,6 prosent).

Utlån til privatkunder økte med 9,0 milliarder kroner (8,5 milliarder) til 96,4 milliarder siste 12 måneder, som tilsvarer en vekst på 10,3 prosent (10,8 prosent). I 2017 har veksten i utlån til privatkunder så langt vært 7,8 prosent (8,3 prosent). God kundetilgang er et vesentlig bidrag til at banken har en høyere vekst enn den generelle markedsveksten i utlån til boligformål.

Utlån til næringslivskunder siste 12 måneder er økt med 3,7 milliarder kroner (reduksjon 0,2 milliarder) tilsvarende 7,9 prosent (minus 0,5 prosent). Samlede utlån til næringslivskunder utgjorde 50,8 milliarder kroner per tredje kvartal 2017. Utlån til næringslivskunder har økt med 5,5 prosent (0,9 prosent) i 2017.

Utlån til privatkunder utgjorde 66 prosent (65 prosent) av totale utlån til kunder per tredje kvartal 2017.

Sterk innskuddsvekst

Innskudd fra kunder økte med 6,8 milliarder kroner (2,7 milliarder) siste 12 måneder til 73,1 milliarder per tredje kvartal 2017. Dette tilsvarer en vekst på 10,3 prosent (4,2 prosent) siste 12 måneder.

Innskudd fra privatkunder økte med 1,8 milliarder kroner (1,5 milliarder) til 31,5 milliarder tilsvarende 6,2 prosent (5,3 prosent), og innskudd fra næringslivskunder økte med 5,0 milliarder (1,2 milliarder) til 41,6 milliarder tilsvarende 13,6 prosent (3,3 prosent). I 2017 har innskuddene i Privatmarked og Næringsliv økt med henholdsvis 5,8 prosent (4,7 prosent) og 11,2 prosent (2,4 prosent).

Investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter utenfor bankens balanse var per tredje kvartal 2017 på 9,7 milliarder kroner (8,2 milliarder). Nysalg og verdiøkning på underliggende verdipapirer forklarer økningen på aksjefond og aktiv forvaltning.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
Aksjefond	5.964	4.966	998
Spareforsikring	828	679	149
Aktiv forvaltning	2.926	2.518	408
Totalt	9.718	8.163	1.555

Forsikringsporteføljer

Bankens forsikringsportefølje har hatt en vekst på 106 millioner tilsvarende 8,6 prosent siste 12 måneder. Veksten på skadeforsikring har vært 4,2 prosent, på personforsikring 18,9 prosent og på tjenestepensjon har veksten vært 9,1 prosent.

Forsikring, premievolum (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
Skadeforsikring	766	735	31
Personforsikring	352	296	56
Tjenestepensjon	227	208	19
Totalt	1.345	1.239	106

Privatmarked

Samlede driftsinntekter ble 1.396 millioner kroner (1.227 millioner) hvor netto renteinntekter utgjorde 819 millioner kroner (713 millioner) og provisjonsinntektene 576 millioner kroner (513 millioner). Inntektene har økt innenfor de fleste produktområder som følge av god kundetilgang og økt produktbredde på eksisterende kunder. Samlede inntekter har økt med 169 millioner kroner. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 16,3 prosent (13,5 prosent). Som anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,0 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlånsmarginen per tredje kvartal 2017 ble 1,90 prosent (1,80 prosent), mens innskuddsmarginen ble 0,24 prosent (0,24 prosent) (målt mot 3 måneders Nibor). Gjennomsnittlig 3 måneders Nibor er redusert med 30 basispunkter siden starten av 2017.

Siste 12 måneder ble utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedet henholdsvis 9,9 prosent (10,3 prosent) og 5,9 prosent (4,4 prosent).

Det er gjennomgående lav risiko i utlån til privatkunder, og dette reflekteres i fortsatt svært lave tap. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånsportefølje. Låneporteføljen er sikret med pant i boligeiendom, og verdiutviklingen på boliger har vært tilfredsstillende i bankens markedsområde sett under ett.

Næringsliv

Driftsinntektene ble 974 millioner kroner (889 millioner) per tredje kvartal 2017 og har økt med 85 millioner kroner. Netto renteinntekter ble 814 millioner kroner (731 millioner) og provisjonsinntektene ble 160 millioner kroner (158 millioner) inklusive 9 millioner kroner (10 millioner) i inntekter på rente- og valutaforretninger. Driftsinntektene i næringslivssegmentet har økt i all hovedsak på grunn av økte utlånsmarginer og god vekst.

Samlede tap i næringslivsdivisjonen ble 249 millioner kroner (398 millioner). Tapene er i all vesentlighet knyttet til utfordringene innen olje og offshore.

Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 10,1 prosent per tredje kvartal 2017 (4,1 prosent). Som anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,0 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlåns- og innskuddsmargin ble henholdsvis 2,77 prosent (2,66 prosent) og minus 0,10 prosent (minus 0,10 prosent) per tredje kvartal 2017.

Utlånene økte med 5,6 prosent (minus 2,5 prosent) og innskuddene økte med 15,4 prosent (6,4 prosent) siste 12 måneder.

Datterselskaper

Samlet resultat per tredje kvartal 2017 ble 192,9 millioner kroner (220,3 millioner) før skatt og minoritetsandeler.

Resultat før skatt (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	12,5	59,5	-47,0
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	93,5	74,9	18,6
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	45,0	32,9	12,2
SpareBank 1 Markets (proforma inkl SpareBank 1 Kapitalforvaltning)	-5,9	11,1	-16,9
SpareBank 1 SMN Invest	31,5	36,7	-5,2
Andre selskaper	16,2	5,3	10,9
Sum	192,9	220,3	-27,4

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal med en svært sterk markedsandel i hele markedsområdet, særlig i Trondheim. Ambisjonen er å fortsette og styrke markedsandelen i regionen. Selskapet har i samarbeid med BN Bank etablert selskapet BN Bolig, hvor EiendomsMegler 1 og BN Bank har en eierandel på 50 prosent hver. Dette er en satsing på eiendomsmegling i Oslo-markedet som i tillegg til økte inntekter fra eiendomsmegling skal bidra til sterkere boliglånsvekst for BN Bank i dette markedet.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge sitt resultat før skatt per tredje kvartal 2017 ble 12,5 millioner kroner (59,5 millioner). Resultatet er svekket av 16 millioner i oppstartskostnader i BN Bolig i og med at EiendomsMegler 1 Midt-Norge konsoliderer resultatet fra BN Bolig som datterselskap.

Antall solgte boligenheter var 5.304 per tredje kvartal 2017 mot 5.770 i samme periode i 2016.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde et resultat på 93,5 millioner kroner per tredje kvartal 2017 (74,9 millioner) og har positiv resultatutvikling som følge av sterk inntektsøkning, begrenset kostnadsvekst og god risikostyring. Selskapets forretningsområder er hovedsakelig leasing til SMB-markedet og billån til privatkunder. Selskapet har leasing- og billånsavtaler for til sammen 6,0 milliarder kroner, der leasingavtalene utgjør 2,7 milliarder kroner (2,3 milliarder) og billån 3,3 milliarder kroner (2,6 milliarder).

Det har vært god vekst, og spesielt på billån hvor veksten siste 12 måneder har vært 27 prosent. SamSpar-bankene i SpareBank 1 hadde per tredje kvartal 2017 en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 27,9 prosent og Sparebanken Sogn og Fjordane en eierandel på 7,5 prosent. SpareBank 1 SMN eier 64,6 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Midt-Norge.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde per tredje kvartal 2017 et overskudd før skatt på 45,0 millioner kroner (32,9 millioner). Resultatøkningen er knyttet til effekter av oppkjøp og god drift.

Selskapet retter seg mot SMB-segmentet med en teknologisk moderne distribusjonsmodell og et bredt tjenestespekter.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN overtok alle aksjer i Økonomisenteret med omlag 110 ansatte med virkning fra første januar 2017. Selskapet har etter dette 360 ansatte og en årsomsetning på 360 millioner kroner. Dette har bidratt til resultatforbedringen i 2017 og medført betydelig økning i både inntekter og kostnader.

SpareBank 1 SMN Invest investerer i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et overskudd per tredje kvartal 2017 på 31,5 millioner kroner (36,7 millioner).

Verdiendringer og realisering av tap eller gevinster i selskapets samlede aksjebeholdning representerer 16,0 millioner kroner av selskapet totale inntekter. Selskapet har i tillegg eierinteresser i eiendomsselskapet Grilstad Marina og resultatandelen herfra var 15,5 millioner kroner per tredje kvartal 2017.

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN med eierandel på 70,6 prosent. SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim og Ålesund. Det er 129 ansatte i selskapet. Etter kvartalsslutt har også selskapet kjøpt aksjebordet i SpareBank 1 SR-Bank Markets, og har nå filial i Stavanger med 5 meglere. I transaksjonen ble SpareBank 1 SR-Bank deleier i selskapet.

SpareBank 1 Markets eier også SpareBank 1 Kapitalforvaltning (tidligere Allegro Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning). Selskapet er sentralt i SpareBank 1 Markets sin satsing på kapitalforvaltning med en samlet forvaltningskapital på ti milliarder kroner. Selskapet har 15 ansatte.

SpareBank1 Markets resultat før skatt per tredje kvartal 2017 ble minus 9,8 millioner kroner (6,0 millioner). Det har vært positiv inntektsutvikling i konsernet de siste kvartalene, særlig innenfor aksjehandel og Investement Banking (Corporate). Resultatet i SpareBank1 kapitalforvaltning var per tredje kvartal 2017 3,4 millioner kroner (3,8 millioner). For SpareBank1 Markets inkludert SpareBank1 Kapitalforvaltning er proformakonsolidert resultat før skatt per tredje kvartal minus 5,9 millioner (pluss 11,1 millioner).

SpareBank 1 Markets har i løpet av 2017 gjennomført flere ansettelse som forventes å bidra til å styrke inntjeningen i selskapet når ansettelsene når normalisert inntjeningskraft.

I SpareBank 1 SMN sitt markedsområde er SpareBank 1 Markets det ledende kapitalmarkedsmiljøet. SpareBank 1 Markets har hovedfokus på kunder hvor konsernet selv har en sterk konkurranseposisjon alene eller i samspill med eierbankene.

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Banken har en konservativ likviditetsstrategi. Strategien legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i 12 måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 22 milliarder kroner og er finansiert i 24 måneder med ordinær drift uten ny ekstern finansiering.

Finansdepartementet stiller krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

LCR er beregnet til 124 prosent per 30. september 2017 (138 prosent).

Konsernets innskuddsdekning per 30. september 2017 inklusive SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 50 prosent (49 prosent).

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 83 prosent (85 prosent) per 30. september 2017.

Rating

Bankens rating hos Moody's og Fitch Ratings er henholdsvis A1 (outlook negative) og A- (outlook stable). Moody's endret i juli 2017 utsiktene for SpareBank 1 SMN og andre norske banker fra "stable" til "negative" outlook. Endringen er utløst av forventning om innføring av EUs krisehåndteringsdirektiv, som trolig vil medføre lavere sannsynlighet for støtte fra offentlige myndigheter til norske banker.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 30. september 2017 ble 14,7 prosent (14,3 prosent). Endringen siste tolv måneder tilskrives i all hovedsak sterk vekst i ren kjernekapital hovedsakelig som følge av tilbakeholdt overskudd.

I tredje kvartal har ren kjernekapitaldekning blitt redusert med 0,25 prosentpoeng. Dette forklares med:

- Økte fradrag i ren kjernekapital knyttet til bankens eierinteresser i SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Betaling
- Beregningsgrunnlag for IRB porteføljene er noe redusert, men dette motvirkes i stor grad av økt kapitalbehov knyttet til overgangsordningen. Noe høyere vekst i utlån til næringslivskunder enn planlagt har isolert sett gitt en svekkelse i ren kjernekapitaldekning på 0,13 prosentpoeng
- Endret forståelse av beregning av kapitalkrav knyttet til overgangsreglene for ikke konsoliderte finansforetak har gitt en økning i beregningsgrunnlaget. Effekten for SpareBank 1 SMN er en svekkelse av ren kjernekapitaldekning på 0,18 prosentpoeng

Per 30. september 2017 er regulatoriske krav til ren kjernekapital på 11,5 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav.

Finanstilsynets endelige vurdering av tillegg for risikoer som ikke dekkes tilstrekkelig av pilar 1 ble fastsatt til 2,1 prosent. Påslaget er hovedsakelig knyttet til eierrisiko, markedsrisiko samt konsentrasjonsrisiko på kreditt. I desember 2016 besluttet Finansdepartementet at motsyklisk buffer skal økes med ytterligere 0,5 prosent til 2,0 prosent med virkning fra 31. desember 2017. SpareBank 1 SMN har et kapitalmål på 15 prosent for å sikre en tilstrekkelig buffer.

Styret i SpareBank 1 SMN gjør løpende vurderinger av kapital situasjonen og fremtidige kapitalkrav.

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis ved kvartalsskiftet var 76,21 kroner (71,17), og resultatet per egenkapitalbevis ble 6,06 kroner (5,70). Per 30. september 2017 var kursen 81,25 kroner (55,75 per 31. desember 2016). Det er i 2017 utbetalt et utbytte for 2016 på 3,00 kroner per bevis.

Pris/Inntjening ble 10,05 (7,33) og Pris/Bok 1,07 (0,78).

Risikoforhold

Konsernets problemlån preges av utfordringene knyttet til offshorenæringen. Lån til oljerelatert virksomhet utgjør per 30. september 2017 3,2 prosent av konsernets samlede utlån. Kredittkvaliteten i bankens øvrige utlånsportefølje er tilfredsstillende, og det har ikke vært noen spill-over effekter fra offshore til andre bransjer, og det foreligger ingen øvrige konsentrasjoner i misligholdte og tapsutsatte engasjement.

Det er positive vekstsignaler både internasjonalt og i Norge. En svakere norsk krone har virket positivt for norsk eksportnæring, men det forventes en viss styrking av kronen fremover. Reallønnsveksten forventes å øke noe fremover. Kombinert med et vedvarende lavt rentenivå vurderer banken at tapsrisiko i bankens privatmarkedsportefølje vil være lav. Arbeidsledigheten er redusert, og banken legger til grunn at arbeidsledigheten vil være relativt moderat i bankens markedsområder sett under ett.

Kredittveksten blant norske husholdninger er fortsatt høyere enn lønnsveksten og vil over tid påvirkes av utviklingen i boligprisene. Dersom boligprisene stagnerer, eller faller, vil det være en risiko for at spareringen øker i husholdninger med høy gjeldsgrad, noe som vil kunne gi redusert omsetning for deler av norsk næringsliv.

Bankens resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen, hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Banken er også eksponert for risiko knyttet til tilgang på ekstern finansiering. Dette reflekteres i bankens konservative likviditetsstrategi (se forøvrig avsnittet foran om finansiering og likviditet).

Utsikter

SpareBank 1 SMN publiserte i oktober konjunkturbarometer for Trøndelag og Nordvestlandet. Det viser en region hvor optimismen stiger, arbeidsledigheten er lav og det er god vekst og god lønnsomhet i bedriftene. Oljenedturen ser ut til å være over i denne omgang, noe som særlig kommer Nordvestlandet til gode.

Resultatet for SpareBank 1 SMN i tredje kvartal er godt. Kjernevirksomheten viser god vekst og bedret lønnsomhet.

Tap på utlån var på 0,25 prosent per tredje kvartal. Dette er en betydelig forbedring i forhold til i fjor. Den robuste økonomien i regionen gir lave tap i alle næringer utenom offshore.

Ren kjernekapitaldekning på 14,7 prosent ved kvartalsskiftet er noe under målet på 15,0 prosent og skal tilpasses gjennom reduksjon i forretningsvolumet.

Det er satt i gang en rekke tiltak for å styrke konsernets konkurransekraft. De viktigste er mer effektiv kapitalbruk, riktigere prising av risiko og styrket produktdekning. Banken moderniserer distribusjon og effektiviserer arbeidsprosesser. Ny digital portal for SMB segmentet (Driv), analysebasert kundedialog og robotisering av prosesser muliggjør selvbetjening, forbedrer kundeopplevelsen og reduserer kostnadene.

Det legges til grunn at 50 prosent av konsernets resultat deles ut som utbytte og gaver for 2017.

Styret er godt fornøyd med konsernets resultater.

Trondheim, 26. oktober 2017
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Bård Benum
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Aud Skrudland

Morten Loktu

Janne Thyø Thomsen

Arnhild Holstad

Erik Gunnes
Ansatterrepresentant

Venche Johnsen
Ansatterrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef